

ธรรมมาภิบาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี จินตลิขิตดี
วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

ความหมายของ
ธรรมชาติบำบัด

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธนาการโลก

เป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจ
ทางการเมือง เพื่อการจัดการทรัพยากร
ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อ
การพัฒนา (Weiss, 2010)

ความหมายของธรรมาภิบาล

**Guogis, Smalskys and
Ferraz, 2016**

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งเน้น
การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนใน
รูปแบบที่ครอบคลุมการบริหารจัดการที่
หลากหลายในมิติต่าง ๆ

+

•

○

ความหมายของธรรมาภิบาล

Williamson, 1996

การใช้อำนาจ (authority) การใช้อำนาจนี้
เชื่อมโยงถึงระบบตรวจสอบความรับผิดชอบ
และการควบคุมทั้งในการจัดตั้งระดับสากล
และท้องถิ่น ในโครงสร้าง บรรทัดฐาน และ
การปฏิบัติที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
รวมทั้งการใช้อำนาจนั้น จะเน้นระบบการ
ควบคุมโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ

ความหมายของธรรมาภิบาล

Kaufman, Kraay & Mastruzzi, 2009

เป็นวิธีการปฏิบัติเพื่อนำมาใช้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ถือเป็นพันธกิจสำคัญในการต่อสู้กับความยากจน มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตของการบริหารองค์การในประเทศ ลดการคอร์รัปชันในเงินทุนสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของธนาคารโลก และช่วยยกระดับธรรมาภิบาลให้ประเทศ รวมทั้งควบคุมการคอร์รัปชัน

ความหมายของธรรมาภิบาล

สุตสาคร สิงห์ทอง และ
วรเดช จันทรศร (2560)

วิธีการบริหารจัดการองค์การที่ดีเพื่อสิทธิ
เสรีภาพ และประโยชน์สุขของประชาชน
โดยรวม โดยอาศัยความร่วมมือและการมี
ส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ตัวแบบ
ธรรมาภิบาล

GOOD
GOVERNANCE

ส่งเสริมความสามารถและ
พลังของประชาชนในการ
มีส่วนร่วมเลือกผู้ปกครอง

เพิ่มความสามารถของ
ประชาสังคมในการ
ตรวจสอบรัฐ

พัฒนาระบบการเมืองให้มี
เสถียรภาพ

เพิ่มความสามารถของรัฐ
ในการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

**ตัวแบบธรรมาภิบาล
ของธนาคารโลก**

เพิ่มประสิทธิผลของ
ภาครัฐโดยพัฒนาคุณภาพ
การให้บริการ

ส่งเสริมหลักนิติธรรม

เพิ่มคุณภาพของภาครัฐใน
การกำกับดูแลและส่งเสริม
การดำเนินงานของ
ภาคเอกชน

ตัวแบบธรรมาภิบาลตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กพร.)
- คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการประชุมเมื่อวันที่ **24** เมษายน **2555**
- นำไปเป็นหลักปฏิบัติในการบริหารภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

+

•

หลักประสิทธิภาพ

หลักประสิทธิผล

หลักการตอบสนอง

ค่านิยมประชาธิปไตย

+

•

หลักการ
รับผิดชอบ/สามารถ
ตรวจสอบได้

หลักความเปิดเผย/
โปร่งใส

หลักนิติธรรม

หลักความเสมอภาค

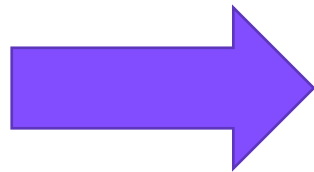
ประชาธิปไตย

หลักการ
กระจายอำนาจ

หลักการ
มีส่วนร่วม/
การมุ่งเน้น
ฉันทามติ

ความรับผิดชอบทางการบริหาร

หลักคุณธรรม/
จริยธรรม

I AM READY

I – Integrity
A – Activeness
M – Morality
R – Responsiveness
E – Efficiency
A – Accountability
D – Democracy
Y – Yield

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

เอกสารประกอบการอบรม

เรื่อง การปฏิบัติงานราชการยุคใหม่และการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หลักนิติธรรม

**The Rule
Of Law**

ความหมาย

กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่ใช้ในองค์กร เป็นข้อตกลงร่วมกัน

การบังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกคนในองค์กร

กฎ ระเบียบ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร

แนวทางในการประยุกต์ใช้ หลักนิติธรรมในองค์การ

ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์การเรื่องกฎ
ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ จะต้องมีความเป็นธรรม “สามารถปกป้องคนดี
และลงโทษคนไม่ดี”

มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ
ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

หลักคุณธรรม

ความหมาย

การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม

การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์
จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ
สุจริต และเป็นพลเมืองดี

ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ได้แก่
สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ

หลักคุณธรรม

แนวทางการดำเนินการตาม หลักคุณธรรม

สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม
เริ่มจากเยาวชนในและนอกกระบวนการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

รณรงค์ใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวางและจริงจัง โดยเริ่มจาก
ผู้บังคับบัญชา

รณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรม ยอมรับเชิดชูเกียรติ
และให้แรงเสริมในรูปแบบต่าง ๆ

องค์กรระดับต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรม และประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก
ด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

ทุกหน่วยงานภาครัฐควรมีหลักจริยธรรมของตนเอง หรือจริยธรรม
แต่ละสาขาวิชาชีพอย่างเปิดเผย

หลักความโปร่งใส

ความหมาย

- การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร
- ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ เช่น
 - ❶ บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่อกันและสามารถตรวจสอบการทำงานได้
 - ❷ ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน
 - ❸ มีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร

แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

สำรวจความเห็นของบุคลากรในหน่วยงานใน
เรื่องความโปร่งใส

บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติ
ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540

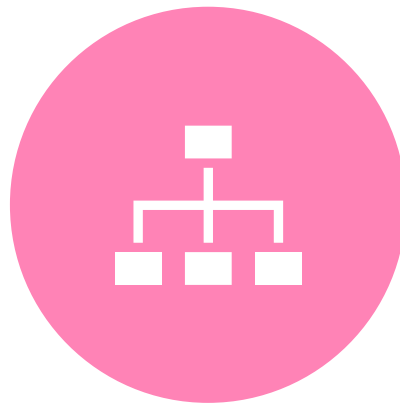

ปรับปรุงระบบเอกสารและระบบสารสนเทศ
ให้เป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้งาน
และการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการให้บริการของ
ส่วนราชการที่เข้าใจง่าย และสะดวกต่อ
การติดต่อกับประชาชน

มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและ
ภายนอกองค์กร

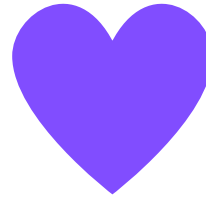
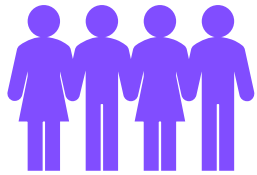
สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูล
ข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

หลักความร่วมมือ

หลักความมีส่วนร่วม

ความหมาย

การเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรทุกระดับ
หรือประชาชนผู้รับบริการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ
ได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือ
การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร

ได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ
ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตาม และร่วมตรวจสอบ
การบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ของ
องค์กร

แนวทางการสร้าง

ความมีส่วนร่วม

กำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎ ระเบียบ และ
ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติ ที่เอื้อให้เกิดการมี
ส่วนร่วม

กระจายอำนาจไปสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

รณรงค์และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากร/
ประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

แนวทางการสร้าง

ความมีส่วนร่วม

จัดทำคู่มือชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ

ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม

สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของ
ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงาน
ขององค์กร

Accountability

หลักความรับผิดชอบ

ความหมาย

หลักความรับผิดชอบ

ความมุ่งมั่นและตั้งใจ
ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง
ความสามารถให้บรรลุผล
สำเร็จ สอดคล้องกับกฎ
ระเบียบ และข้อบังคับของ
องค์กร

ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึก
ต่อหน้าที่

คำนึงถึงประโยชน์ของ
ส่วนรวมและประชาชน
ผู้รับบริการเป็นสำคัญ

พร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงาน
ต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้
และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

ยอมรับผลที่เกิดจาก
การปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่
เป็นผลดีและ ผลเสีย

แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี

สร้างความรับผิดชอบของตนเอง

ส่งเสริมโดยการให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสม

value

money

หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า

ความหมาย

การบริหารและการใช้
ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้
เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ให้มีความยั่งยืน

แนวทางการดำเนินการ ตามหลักความคุ้มค่า

- ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต้องให้ความสำคัญ
- ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้น หรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว
- ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากรและเวลา
- กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน
- สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน
- เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

+

•

○

แนวทางการดำเนินการ ตามหลักความคุ้มค่า

- รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก
- ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผล
และประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ
เป็นระยะ ๆ
- ใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงานแบบ
Result-based Management : RBM
- จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน
- ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้สอดคล้องกับ
หลักความคุ้มค่า
- ให้งานวัดใจ

+

o

.

THANK YOU

Q & A